

RAN - 2008060104060001

RAN-2008060104060001**M.Com. – II (Sem. IV) Examination October - 2023****Financial and Management Account - XII****Time: 2 Hours]****[Total Marks: 50****સૂચના : / Instructions**

(૧)

નીચે દર્શાવેલ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.
Fill up strictly the details of signs on your answer book

Name of the Examination:

M.Com. – II (Sem. IV)

Name of the Subject :

Financial and Management Account - XII

Subject Code No.: 2008060104060001

Seat No.:

Student's Signature

- (૨) જમણી બાજુના અંક પ્રશ્નના પુરા ગુણ દર્શાવે છે.
(૩) તમામ જરૂરી ગણતરી જવાબના ભાગરૂપે દર્શાવો.

Q.1 માંગ્યા પ્રમાણે ઉત્તર આપો (કોઈ પણ બે)**(10)**

- A. નીચેની માહિતી પરથી જો દરેક વિભાગમાં રોકાણ પર વળતરનો દર આધાર લઈએ તો કયો વિભાગ સૌથી વધુ નફાકારક ગણાય?

વિગત	વિભાગ અ	વિભાગ બ	વિભાગ ક
કામગીરી નફાની ટકાવારી	10%	12%	15%
રોકાણ (રૂ.)	3,00,000	7,20,000	9,00,000
વેચાણ (રૂ.)	6,00,000	12,00,000	15,00,000

- B. XYZ કંપનીનાં ચોપડામાંથી નીચેની માહિતી મળી:

- કંપનીની સામાન્ય ક્ષમતા : 150 મશીનો મહિનામાં 25 દિવસ માટે રોજનાં 8 કલાક કાર્ય કરે છે.
- અંદાજિત સ્થિર પરોક્ષ ખર્ચા રૂ. 2,25,000
- જરૂરી પ્રમાણ સમય એક એકમના ઉત્પાદન માટે 4 કલાક (જે તે મહિનામાં)

4.	ખરેખર કામગીરી	દિવસ દીઠ 1125 મશીન કલાકો 24 દિવસ માટે
5.	ખરેખર ઉત્પાદન	6750 એકમો
6.	ખર્ચા વિચલન	રૂ. 7500 (અનુકૂળ)

ગણતરી કરો:

1. ખરેખર થયેલ પરોક્ષ ખર્ચ
2. કાર્યક્ષમતા વિચલન
3. કેલેન્ડર વિચલન

C. સમજાવો - ફેરબદલી કિંમત નક્કી કરવાના હેતુઓ

Q. 2 કેમિકલ X નાં એક ટન માટેના પ્રમાણિત મિશ્રણ અંગેની વિગત નીચે મુજબ છે: (14)

કેમિકલ	વપરાશ (કિલો)	કિલોદીઠ પડતર (રૂ.)
A	250	12
B	150	10
C	100	8

માર્ચ 2023 દરમિયાન 25 ટનનું ઉત્પાદન થયેલ છે, જેની માહિતી નીચે મુજબ છે:

કેમિકલ	વપરાશ (ટનમાં)	કુલ પડતર (રૂ.)
A	5.5	60,500
B	4	36,000
C	1.5	10,500

નીચેના વિચલનોની ગણતરી કરો અને તેમના પરિણામોના શક્ય કારણોની ચર્ચા કરો:

1. માલસામાન ખર્ચ વિચલન
2. માલસામાન ભાવ વિચલન
3. માલસામાન વપરાશ વિચલન
4. માલસામાન મિશ્ર વિચલન
5. માલસામાન પેટા-વપરાશ વિચલન

Q. 3 A. જીત લિ. રૂ. 100 નો એક એવા 200000, 12% ના ડિબેન્ચર જાહેર જનતા માટે બહાર 08
પાડ્યા. ભરણા માટે નીચે મુજબ બાંધધરી આપવામાં આવી.

વિરાજ - 40%, બાની - 35%, વેદાંશી - 25%

બાંધધરી દલાલોએ નિશ્ચિત બાંધધરી માટે નીચે મુજબ અરજી કરી.

વિરાજ - 20000 ડિબેન્ચર

બાની - 12000 ડિબેન્ચર

વેદાંશી - 8000 ડિબેન્ચર

નિશ્ચિત બાંધધરી સિવાય પણ નિશાનીવાળી અરજીઓ સહિત કુલ ભરણું 120,000 ડિબેન્ચર
માટે થયું. નિશાનીવાળી અરજીઓ નીચે મુજબ હતી.

વિરાજ - 20000 ડિબેન્ચર

બાની - 24000 ડિબેન્ચર

વેદાંશી - 36000 ડિબેન્ચર

એવું નક્કી કરવામાં આવ્યું હતું કે બાંધધરી આપનારાઓને બહાર પાડેલ કિંમતના 2% કમીશન
ચુકવવામાં આવશે, નિશ્ચિત બાંધધરી અંગે દલાલો ને કોઈ રકમ જમા આપવાની નથી.

તમારે

I. વ્યક્તિગત બાંધધરી આપનારની જવાબદારી શોધી કાઢવાની છે.

II. રોકડ વ્યવહારો સહિત આમનોંધ આપવાની છે.

B. અક્ષય લી. માર્ચ 2023ની વિગતો નીચે મુજબ આપે છે.

06

પેદાશ	પ્રમાણિત			ખરેખર		
	વેચાણ (એકમો)	કિંમત (એકમદીઠ)	પ્રમાણિત પડતર (એકમદીઠ)	વેચાણ (એકમો)	કિંમત (એકમદીઠ)	ખરેખર પડતર (એકમદીઠ)
X	2700	15	11.25	2800	13.75	10
Y	1800	6.25	3.75	1200	7.5	6.25

ગણતરી કરો:

1. વેચાણગાળા કિંમત વિચલન
2. વેચાણગાળા જથ્થા વિચલન
3. વેચાણગાળા મિશ્ર વિચલન

અથવા

Q.3 A. નીચે આપેલ વિગત પરથી શેષ આવક અને રોકાણ પર વળતરનો દર શોધો. (07)

વિગત	વિભાગ A	વિભાગ B	વિભાગ C
સરેરાશ રોકાણો (રૂ.)	20,00,000	16,00,000	12,00,000
કામગીરી નફો (રૂ.)	2,60,000	1,56,000	1,44,000
ઈચ્છિત ઓછામાં ઓછો વળતરનો દર	11%	10%	12%

B. 50 કુશળ કામદારો, 20 અર્ધ-કુશળ કામદારો અને 30 બિનકુશળ કામદારોને એક કાર્ય (07) પુરું કરવા માટે પ્રમાણિત 15 અઠવાડિયા લાગે છે. પ્રમાણિત અઠવાડિક મજૂરી દર કુશળ, અર્ધકુશળ અને બિનકુશળ કામદારો અનુક્રમે રૂ. 30, રૂ. 18 અને રૂ. 12 હતાં. ખરેખર કાર્ય 16 અઠવાડિયામાં 40 કુશળ, 25 અર્ધ-કુશળ અને 35 બિન કુશળ કામદારોએ અનુક્રમે રૂ. 32.5, રૂ. 20 અને રૂ. 10 અઠવાડિક દરે પૂર્ણ કર્યું. મજૂરી પડતર વિચલન, મજૂરી દર વિચલન અને મજૂરી મિશ્રણ વિચલન શોધો:

Q.4 ટૂંકનોંધ લખો: (કોઈ પણ બે) (12)

1. પ્રમાણ પડતર પદ્ધતિના ફાયદાઓ
2. પરોક્ષ ખર્ચના વિચલનો
3. નિશ્ચિત બાંધધરી
4. ફેરબદલી કિંમત નક્કી કરવાની પદ્ધતિ: બજાર કિંમત પદ્ધતિ

ENGLISH VERSION

Instructions:

- (1) Figures to the right indicate full marks of the questions.
- (2) Show the necessary calculation as a part of your answer.

Q.1 Do as directed (any two) (10)

A. From the following information if the base is taken return on investments in each department, which department will more profitable?

Particulars	Department A	Department B	Department C
Percentage of operating profit	10%	12%	15%
Investment (Rs.)	3,00,000	7,20,000	9,00,000
Sales (Rs.)	6,00,000	12,00,000	15,00,000

B. The following information is obtained from the records of XYZ Ltd:

1. Normal capacity of company: 150 machines working 8 hours per day for 25 days in a month
2. Budgeted fixed overheads Rs. 2,25,000
3. Standard time required 4 hours to produce 1 unit in a particular month
4. Actual work For 24 days of 1125 machine hours per day.
5. Actual production 6750 units
6. Expenditure variance Rs 7500 (Favorable)

From the above information calculate

1. Actual fixed overheads
2. Efficiency variance
3. Calendar variance

C. Explain -Objectives of determining Transfer Price

Q. 2 The standard material cost of a normal mix of 1 tonne of chemical X is based on: **(14)**

Chemical	Usage [kg]	Price per kg (Rs.)
A	250	12
B	150	10
C	100	8

During the month of March 2023, 25 tonnes of X were produced from

Chemical	Consumption in tonnes	Total Cost (Rs.)
A	5.5	60,500
B	4	36,000
C	1.5	10,500

Calculate the following variances and comment on likely reason on results of such variances:

1. Material cost variance
2. Material price variance
3. Material usage variance
4. Material mix variance
5. Material sub usage variance

Q.3 A. Jeet ltd. Issued 200000, 12% debenture of Rs.100 each.

08

The issue was underwritten as follows:

Viraj - 40%, Bani -35%, Vedanshi -25%

The underwriters made application for firm underwriting as under.

Viraj - 20000 debentures

Bani - 12000 debentures

Vedanshi - 8000 debentures

The total subscription excluding firm underwriting but including marked application were for 120,000 debentures. The marked applications were as under.

Viraj - 20000 debentures

Bani - 24000 debentures

Vedanshi - 36000 debentures

It was agreed that underwriters be paid commission at 2% on the issue price.

No credit for firm underwriting is to be given to underwriters.

You are required

- I. To find out the liabilities to individual underwriter.
- II. Give necessary journal entries including for cash transaction.

B. Akshay Ltd. provides the following information for the month of March 2023.

06

Product	Budgeted			Actual		
	Sales (unit)	Price (per unit)	Standard Cost (per unit)	Sales (unit)	Price (per unit)	Standard Cost (per unit)
X	2700	15	11.25	2800	13.75	10
Y	1800	6.25	3.75	1200	7.5	6.25

Calculate:

1. Sales margin price variance
2. Sales margin volume variance
3. Sales margin mix variance

OR

- Q. 3** A. From the following information find out residual income and rate of return on investment. **(07)**

Particulars	Department A	Department B	Department C
Average Investment (Rs.)	20,00,000	16,00,000	12,00,000
Operating Profit (Rs.)	2,60,000	1,56,000	1,44,000
Desired Minimum rate of return	11%	10%	12%

- B. 50 skilled workmen, 20 semi-skilled workmen and 30 unskilled workmen are required to work for 15 weeks to get a job completed. **(07)**
The standard weekly wages were Rs. 30, Rs. 18 and Rs. 12 for skilled, semi-skilled and unskilled workmen respectively. The job was actually completed in 16 weeks by 40 skilled, 25 semi-skilled and 35 unskilled workmen who were actually paid Rs. 32.5, Rs. 20 and Rs. 10 respectively as weekly wages. Calculate labour cost variance, wage rate variance, and labour mix variance.

- Q. 4** Write short notes on: (any two) **(12)**

1. Advantages of Standard Costing
 2. Overhead variances
 3. Firm underwriting
 4. Transfer price method: Market price Method.
-